

10 voor Retorica

Robin van der Velde

Hoorcolleges

- Soorten paradigma's binnen de journalistiek
  - > Descriptief (mimetisch) en Reconstructief (retorisch)
- Retorische technieken in politieke toespraken
  - > 1. Herhaling 2. Flash Mob 3. Visual prop 4. Beeldspraak 5. Neologismen 6. Opsomming 7. Namenspel 8. Tegenstelling 9. Persoonlijk maken
- Kritiek Nick Davies
  - > Churnalism
- Speech Bush
- Speech Kamala

Speech Bush Exordium

- Attentum parare:

- No such report is needed. It has already been delivered by the American people (aandacht trekken)
- Whether we bring our enemies to justice or justice to... (Chiasme)

Benevolum parare:

- Vleien: I thank...
  - > And IT IS STRONGG > applaus
  - > My fellow citizens (inclusief taalgebruik)
  - > Positieve punten benoemen
  - > Tegenpartij zwart maken (AL Qaeda)
  - > Ennumeratie: We have seen...

Speech Bush Exordium

Docilem parare:

- Propositio: Tonight we are a country awakened to danger and called to defend freedom...justice will be done
  - > Partitio: Americans have many questions tonight.. Who attacked our country? ....? > Queastie
- Narratio: On september 11th... attack

Speech Bush Peroratio

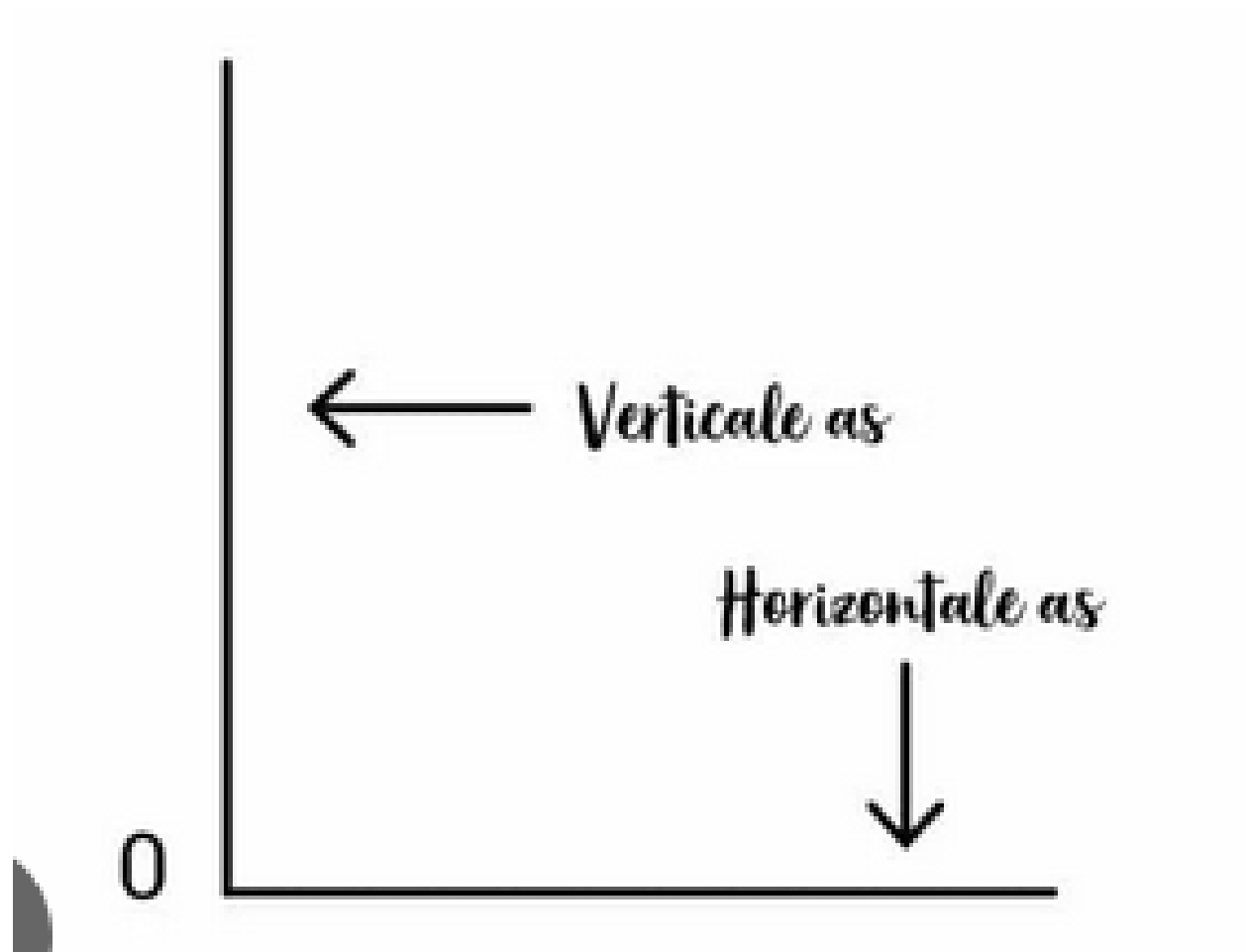
- Wat is de logos uit zijn verhaal? (who attacked, why, how, what to expect?)
- Peroratio:
  - Attentum: Tonight I thank my fellow americans (vleien)
  - Recapitulatio: Great harm has done to us
  - Affectus: inspelen op emoties
    - God staat aan onze kant
    - Concretiseren met een ik boodschap
    - Citaat/Oneliner

Samenvatting over ieders spreker!

- Wie had wie en noem welke exordium en peroratie technieken diegene gebruikte
- En hoe effectief maakte diegene gebruik van ethos, pathos en logos en hoe waren deze in balans?

Wat is amplificatie

Clickbait?

Minutio

Andeweg & de Jong – Eerste minuten

- Exordium
- Aandacht (anekdote, bewering, citaat)
- Welwillendheid (bedanken, vleierij, apostrofe, humor, zelfspot, shared values, ethos, deskundigheid)
- Begrip (standpunt herhalen, structuur, duidelijk maken, begrip uitleg, herhaling)

Pander Maat/De Jong vs. Davies

Taken van de redenaar

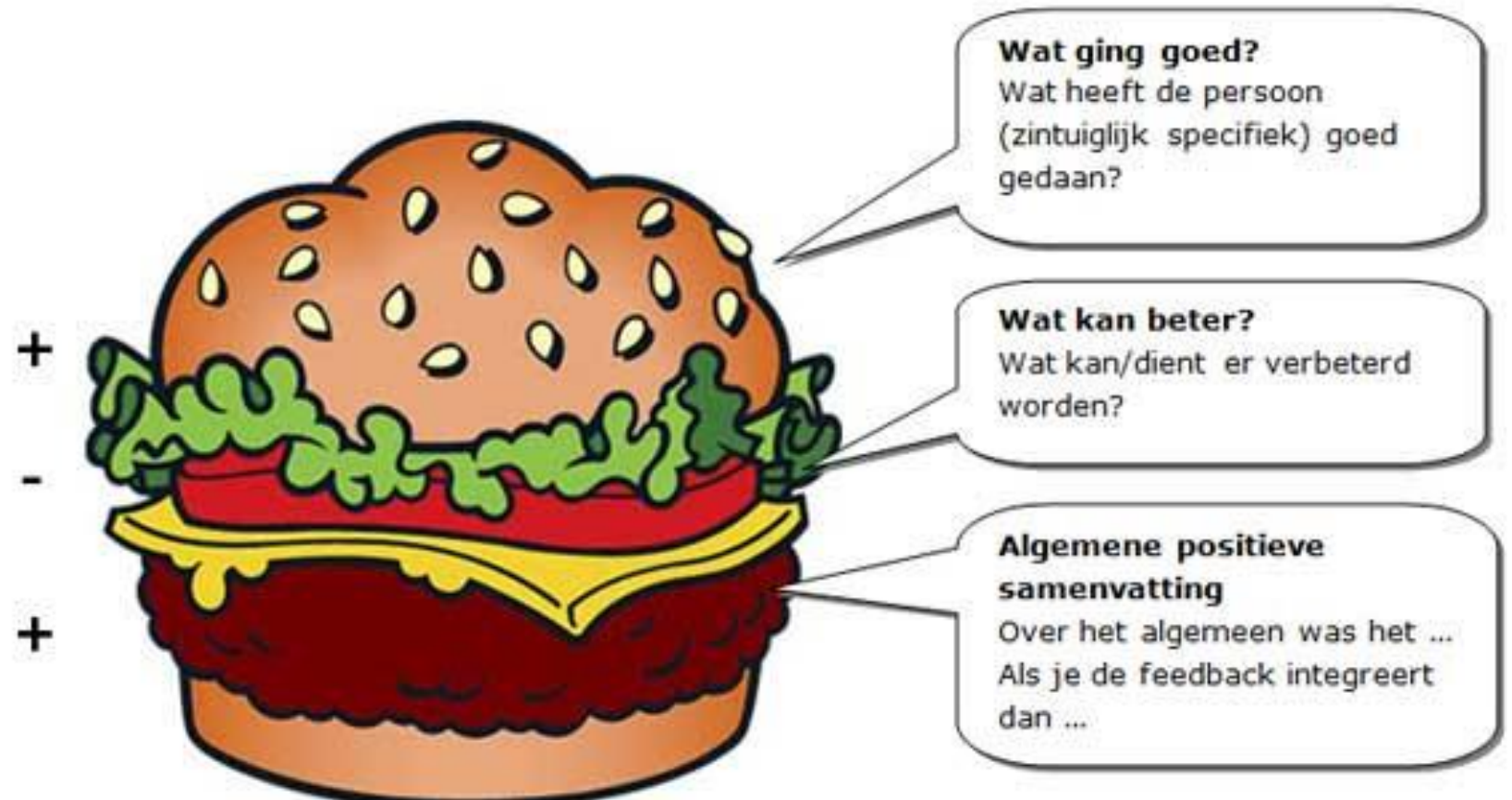
- Ik Oefen Veel Om te Presenteren (IOVOP)
- Inhoud (inventio)
- Ordening (dispositio)
- Verwoording (Elocutio)
- Oefening (memoria)
- Presentatie (actio)

Inhoud

- Wat is je publiek?
- Welke soort argumenten gebruik je? (topen)
- Welk genre?
- Logos, ethos, pathos

Ordering

- Nestoriaanse opstelling

Verwoording

- Stijldeugden:

Correctheid

Duidelijkheid

Aantrekkelijkheid

Passendheid

Oefening

- Memoria? Maar wat moeten we hier nog meer over weten?

Presentatie (actio)

Standaarordening van een betoog

- Echte Nederlanders Praten Perfect Alle Dagen Per 2025 (ENPPADP)
- Exordium
- Narratio
- Propositio
- Partitio
- Argumantatio
- Digressio
- Peroratio (affectus en recapitulatie)

3 genres van speeches

- Gerechtelijke rede
- Politieke rede
- Gelegenheidsspeech

Standaardorde + verdigingslinies per speech

- Gerechtig:

(Ontkennen, herformuleren, rechtvaardigen en beroepen op procedurefout)

- Politiek:

(Probleem, Inherent, Doeltreffend, Voor/Nadelen)

- Gelegenheid

(lovende woorden)

ETHOS

- Deskundigheid, eerlijkheid, welgezindheid
- Inruk van de spreker
- Iemands indruk moet iemand overtuigen

PATHOS

- Emoties die de spreker opwekt
- Iemand emotioneren (boos maken of juist aan het lachen)
- Modern fear appeal
- Humor
- Amplificatie
- Medelijden

LOGOS

- Standpunt en argumenten

ARGUMENTATIEVE EN NIET ARGUMENTATIEVE MIDDELEN

3 punten waar communicatie aan moet voldoen

- Aandacht
- Begrip
- Aanvaarding

Standpunten

- Zijnsoordeel
- Waardeoordeel (appellerend en evaluerend)

Argumentatie soorten

Wet Wet AVG

- Waarschijnlijkheid
- Waarde
- Analogie
- Voorbeelden
- Gezag

Functies van stijlkeuzes

Elke Sociale Draak Reageert Altijd

- Expressief
- Sociaal
- Diverterend
- Referentieel
- Appelerend

3 stijlniveaus

- Hoog (veel stijlfiguren)
- Midden
- Laag (geen stijlfiguren)

4 Handgrepen van ordeining in betoog

- TV Woord Voerder
- Toevoeging
- Vervanging
- Weglating
- Verplaatsing

MAX > Bush

- Het schrijven van een krachtige en doordachte speech is een complex proces dat samenwerking, nauwkeurigheid en gevoeligheid voor geopolitieke nuances vereist.

Vasterman

- Churnalism valt mee
- Redacteuren gaan kritisch om met persberichten

Wackers

- Aanpassingen NOS headlines
- Behoeften van jongeren

3 Beoordelingscriteria speech

- Boeiendheid
- Duidelijkheid
- Aannemelijkheid

Speech Kamala Harris

Speech Thierry

Waarom was applaus zo sterk en wat moet je met je stem doen?

- Een moment van common ground
- Goed gevoel willen creëren
- Applaudisseren voor een ander

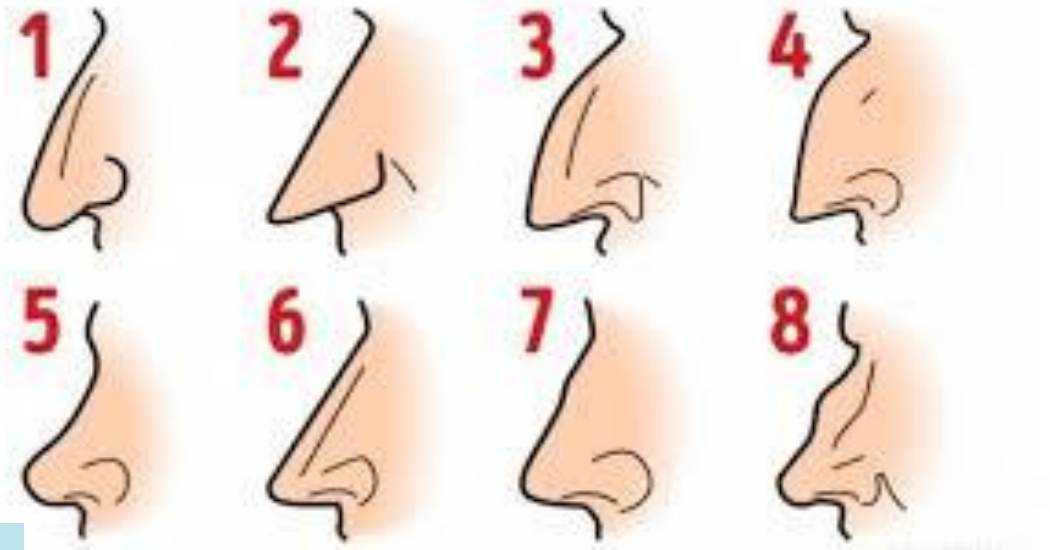
Metafoor

Vergelijking

Metonymymia

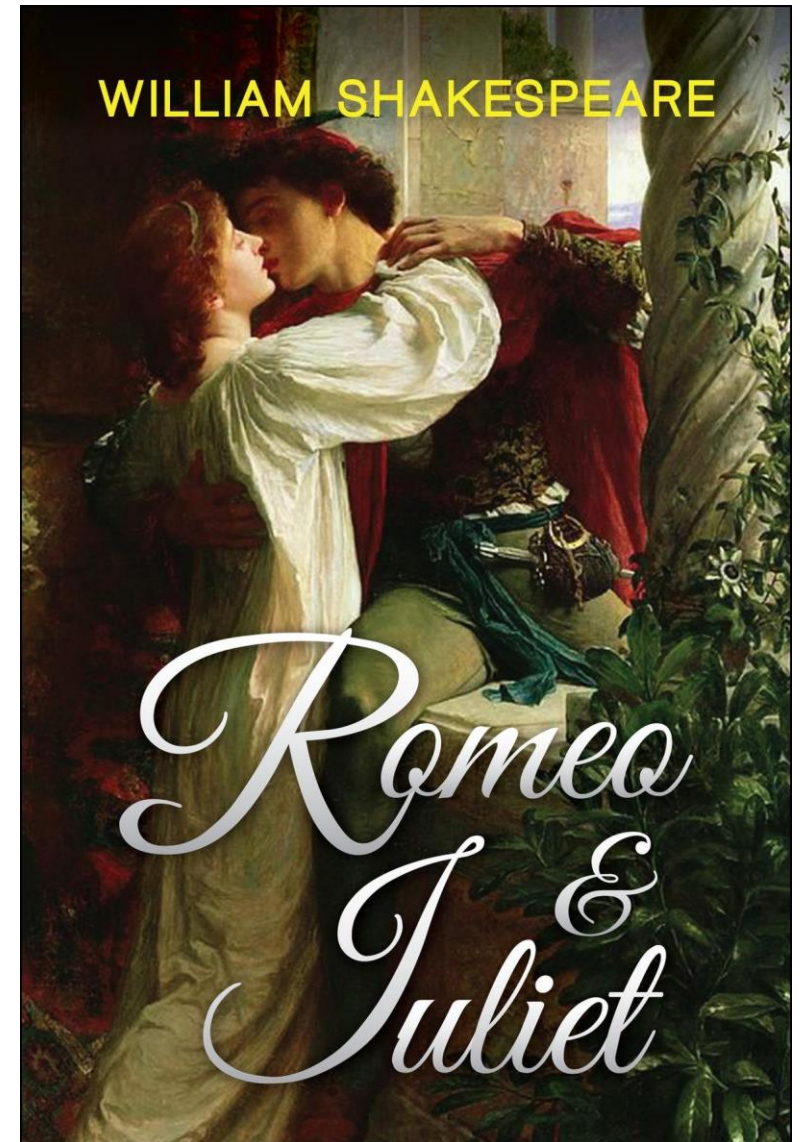

Aanspreking

Allusie

Amplifatie

- BESTE,STERKSTE,SLIMSTE

Anekdote

Anticipatie

Antithese

- Het was de beste tijd, het was de slechtste tijd

Apostrofe

Dubitatie

- Ik vraag me af...
- Moeten we dit nu bespreken?

Epitheton

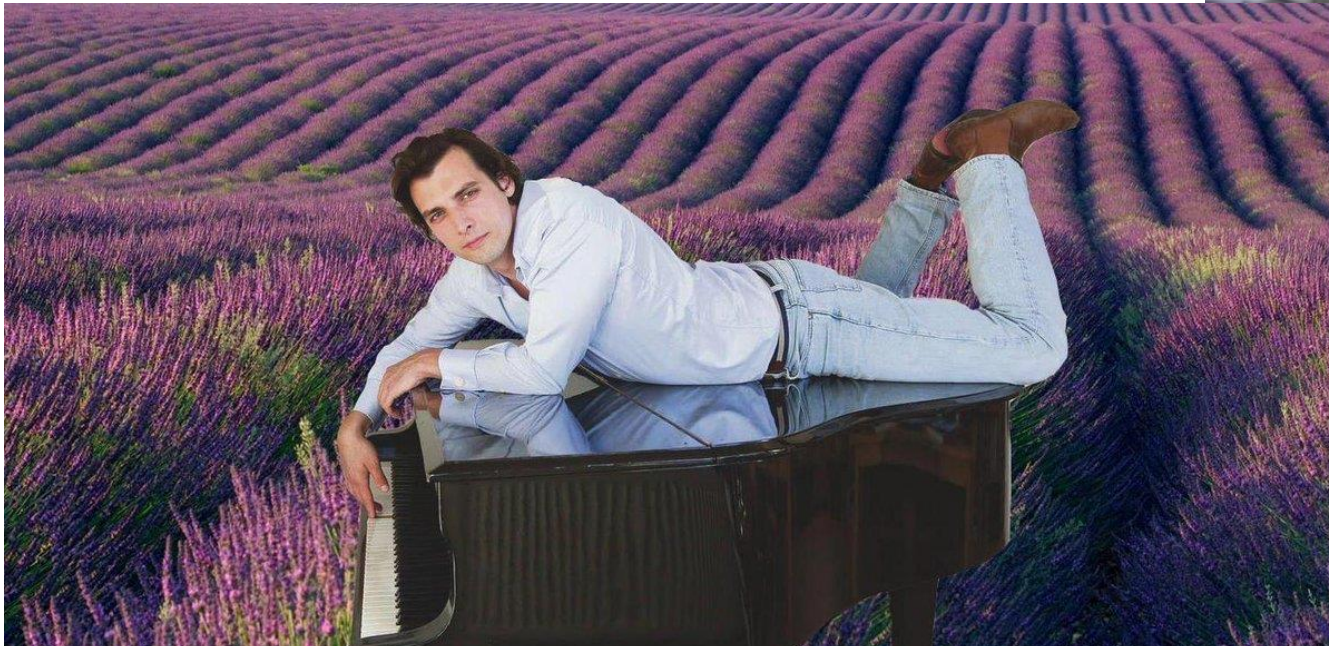
Eufemisme

- DOOD > HEENGEGAAN

Evidentie

- In geuren en kleuren omschrijven

Exlamatie

- Pfff
- Stop ermee
- Waaauewww

Fictio personae

- Marrokaanse gymnasium meisje

Hyperbool

- HEB IK AL 100X GEZEGD

Inclusief we

Ironie

- WAT EEN ZONNIGE DAG

Litotes

- Dat is zo slecht nog niet > Sven

Oneliner

- Less is more

Paradox

- Hoe meer je hebt, hoe ongelukkiger je bent

Perifrase

- Lange omschrijving van een woord:
- STAD VAN DE LIEFDE> Parijs
- puzzel

Preteritie

- Ik ga er niet op in.... Doet het toch

QUAESTIE

- WAT, WAAROM, WAAR, HOE

Retorische vraag?

- Is hij dan compleet blind geweest voor zijn eigen fouten?

Sarcasme

- NEEM DE TIJD

Sententie

Subiectie

- Wie zijn de grootste vervuilers? jullie

Synoniem

- Blij > Vrolijk

Understatement

Zelfcorrectie

Zelfironie

Anafoor

- Ik loop, ik zie, ik voel

Chiasme

- Vraag niet wat het land voor jou doet, maar wat jij voor het land kan doen

Climax

- Beter, mooier, prachtiger, fantastisch

Drieslag

- Vrijheid, gelijkheid en broederschap

Ellips

- Ik ga (weg naar de supermarkt)

Enumeratie

- Groningen, friesland, utrecht...

Inversie

- Nooit had ik zoiets meegemaakt

Paralelisme

- De leerling studeert, de leraar kijkt na en de school is open

Repetitie

- I have a dream...

Rijm

- Samen staan we sterk, samen doen we het werk

Woordspeling

- De tijd vliegt
- PUNS: TIME TO TACO BOUT IT

AIDA model (vaak in marketing/reclame)

- Attention
- Interest
- Desire (verlangen creëren door voordelen)
- Action

Ben ik nog iets vergeten?